

срѣдствено въ таблицитѣ за грѣшкитѣ на величинитѣ $\frac{m_i}{n_i}$ за отдѣлнитѣ околии за по-голѣма предпазливостъ ние можемъ да изберемъ тукъ грѣшката на оная околия, която (грѣшка) е най-голѣма за даденъ окржгъ и, следователно, съответствува къмъ относително най-малкото $\frac{m_i}{n_i}$. Величинитѣ пъкъ отъ типа

$$\sqrt{\frac{\sum_{i=1}^k N_i^2}{N}}$$

на които трѣбва да се помножатъ първитѣ, сж дадени въ следващата таблица.

Бургазъ	0,33	Bourgas
Варна	0,65	Varna
Видинъ	0,51	Vidin
Вратца	0,46	Vratza
Кюстендилъ	0,58	Kustendil
Мъстанли	0,47	Mastanly
Пашмакли	0,61	Pachmakly
Петричъ	0,46	Pétritch
Пловдивъ	0,43	Plovdiv
Плѣвень	0,43	Pléven
Русе	0,45	Roussé
София	0,39	Sofia
Ст.-Загора	0,50	St.-Zagora
Търново	0,41	Tirnovó
Хасково	0,49	Haskovo
Шуменъ	0,42	Choumen

И така, грѣшката на цифритѣ ще бжде най-малка за Бургазки окржгъ, а най-голѣма за Варненски. Въ първия случай тя съставлява приблизително $\frac{1}{3}$ отъ грѣшката за околиятѣ, а въ втория случай — $\frac{2}{3}$. Разликата се обяснява, разбира се, съ различието въ броя на околиятѣ, които съставятъ дадения окржгъ.

Очевидно, формула (16) може да служи и за опредѣляне грѣшката на *срѣдната* по окржзи.

Що се касае до грѣшкитѣ за сводната таблица за цѣлото Царство, то тѣ могатъ да бждатъ извлѣчени по сжщия пжтъ, възъ основа на формула (16), отъ грѣшкитѣ на отдѣлнитѣ околии, като повдигнемъ въ квадрата броя на картитѣ въ всѣка околия на Царството и

раздѣлимъ сбора имъ на квадрата на броя на картитѣ въ цѣлото Царство. Тогава за величината

$$\sqrt{\frac{\sum_{i=1}^k N_i^2}{N^2}}$$

ще получимъ значението 0,117. Следователно, сбороветѣ, получени съ помощта на репрезентативния методъ за цѣлото Царство сж приблизително 8·5 пжти по-точни, отколкото съответствующитѣ числа за отдѣлнитѣ околии.

Ако поискаме да опредѣлимъ размѣра на възможната грѣшка не на величинитѣ отъ типа $\frac{M}{N}$, а просто на величинитѣ M , то отъ казаното по-горе на стр. 127 не е трудно да се съобрази, че величинитѣ отъ таблицата ще трѣбва да се помножаватъ на $\frac{N}{100}$. По-долу, въ часть IV, ние ще покажемъ съ нѣколко конкретни примѣри какъ трѣбва да се ползуваме отъ всички тѣзи таблици.

III.

Окончателната провѣрка на достовѣрността на цифритѣ, получени отъ прилагането на репрезентативния методъ къмъ разработката на карта „Ж“, ще бжде направена следъ като бжде завършена изчерпателната сводка. Обаче ние и сега вече имаме известенъ материалъ, който позволява до известна степенъ да се ориентираме въ този въпросъ. Преди всичко, ние имаме табл. на стр. 254, въ която сж показани даннитѣ отъ предварителната *изчерпваща* сводка на стопанствата съ размѣръ 0—9, 10—19, 20—29 и т. н. декари. Тукъ трѣбва да се има предъ видъ, че въ предварителната сводка *не сж включени* около 20,000 карти, които сж се оказали дефектни и за това сж били повърнати въ общинитѣ за попълване и поправка. Въ момента, когато се пристѣпи къмъ репрезентативната разработка на материала, *почти всички* тѣзи карти сж били повърнати въ Гл. дирекция на статистиката и сж били включени въ разработката. Ето защо и предварителната сводка е била въ сжщностъ репрезентативна. Разликата е само въ това, че въ първия случай въ основата на полученитѣ таблици лежи 97·30% отъ всички наблюдавани единици, а въ втория случай — само 10·70%. Но затова пъкъ, въ втория случай отдѣлянето на подхвърленитѣ на сводка единици биде извършено абсолютно случайно, тогава, когато въ първия сж били отдѣлени за допълняне и поправка очевидно по-сложнитѣ случаи, които се срѣщатъ *почесто* именно всрѣдъ едритѣ стопанства. Резултатитѣ отъ *дветѣ* разработки сж съпоставени въ следващитѣ две таблици.